

Tussen projector en projectie

Mixed media van Vadim Vosters

Naar aanleiding van de prestigieuze tentoonstelling 'Rubens, Van Dyck en Jordaens' in de Hermitage Amsterdam heeft het museum een aantal jonge Vlaamse kunstenaars gevraagd een interpretatie neer te zetten rond het werk van hun illustere voorgangers. Een van hen is Vadim Vosters.

GROEIEN IN THEMATIEK EN TECHNIEK

Het Brusselse centrum voor industriële archeologie La Fonderie is de naaste buur van Vadim Vosters en hij woont en werkt zelf in een tot woningen en ateliers gerenoveerde werkplaats, vroeger een drukkerij. De gemeenschappelijke tuin was ooit één van de vele cinemazalen die Sint-Jans-Molenbeek rijk was. Het is er een oase van rust in een drukke en levendige buurt.

Vadim Vosters werd in Colmar (Frankrijk) geboren in 1979. Als jongen van zestien was het schilderen van trompe-l'oeils een van zijn bijverdiensten. Hij volgde Steineronderwijs en academie in Leuven om uiteindelijk aan het Hoger Instituut Sint-Lucas te Gent te belanden. Hij kreeg er onder meer les van Peter Buggenhout en Ignace De Vos. Tussendoor volgde Vosters nog een Erasmusjaar aan de academie van Helsinki om in 2001 af te studeren. Of toch niet. Hij wou reflecteren over kunst, de betekenis en de plaats van kunst in de maatschappij. Hij schreef zich in voor rechten in Leuven. Dat duurde niet al te lang en hij ging terug naar Gent om er aan de KASK bij Danny Matthys mixed media te studeren (2002-2004). Ook nu weer blijkt duidelijk dat Matthys een voortreffelijk leermeester was die vele jonge kunstenaars wist te inspireren.

Vadim Vosters kan je in eerste instantie een schilder noemen, een schilder van de duisternis, maar hij is ook een lichtkunstenaar. Immers geen licht zonder duisternis.

In de periode van zijn studietijd maakt hij een reeks zelf-

portretten, daarna nam hij foto's van zichzelf die het schilderij zo goed mogelijk benaderden. Het was ongeveer het omgekeerde van wat normaal gebeurt, als een soort statement voor hemzelf.

Hij vond echt zijn draai in de mixed media. Hij ging werken met diaprojectoren, in de tijd van de multimedia een eerder eenvoudig om niet te zeggen simpel instrument.

Ondertussen is hij drie keer geselecteerd voor de tentoonstellingen *Young artists* te Gent door respectievelijk Chris Dercon (2002), Luk Lambrecht (2003) en Philippe Van Cauteren (2005). In de eerste twee tentoonstellingen toont hij foto's en schilderijen in een boeiende en interessante confrontatie. Een vergelijking van de catalogi laat zien hoe hij groeit, in thematiek zowel als in techniek en métier.

Voor de tentoonstelling van 2005 komt hij met iets heel anders voor de dag. Hij laat het palmarium (de serre waar palmbomen gekweekt worden) van de Gentse botanische tuin door een projector belichten en speelt op die manier met het licht en de schaduw. Het is een expressionistische ingreep.

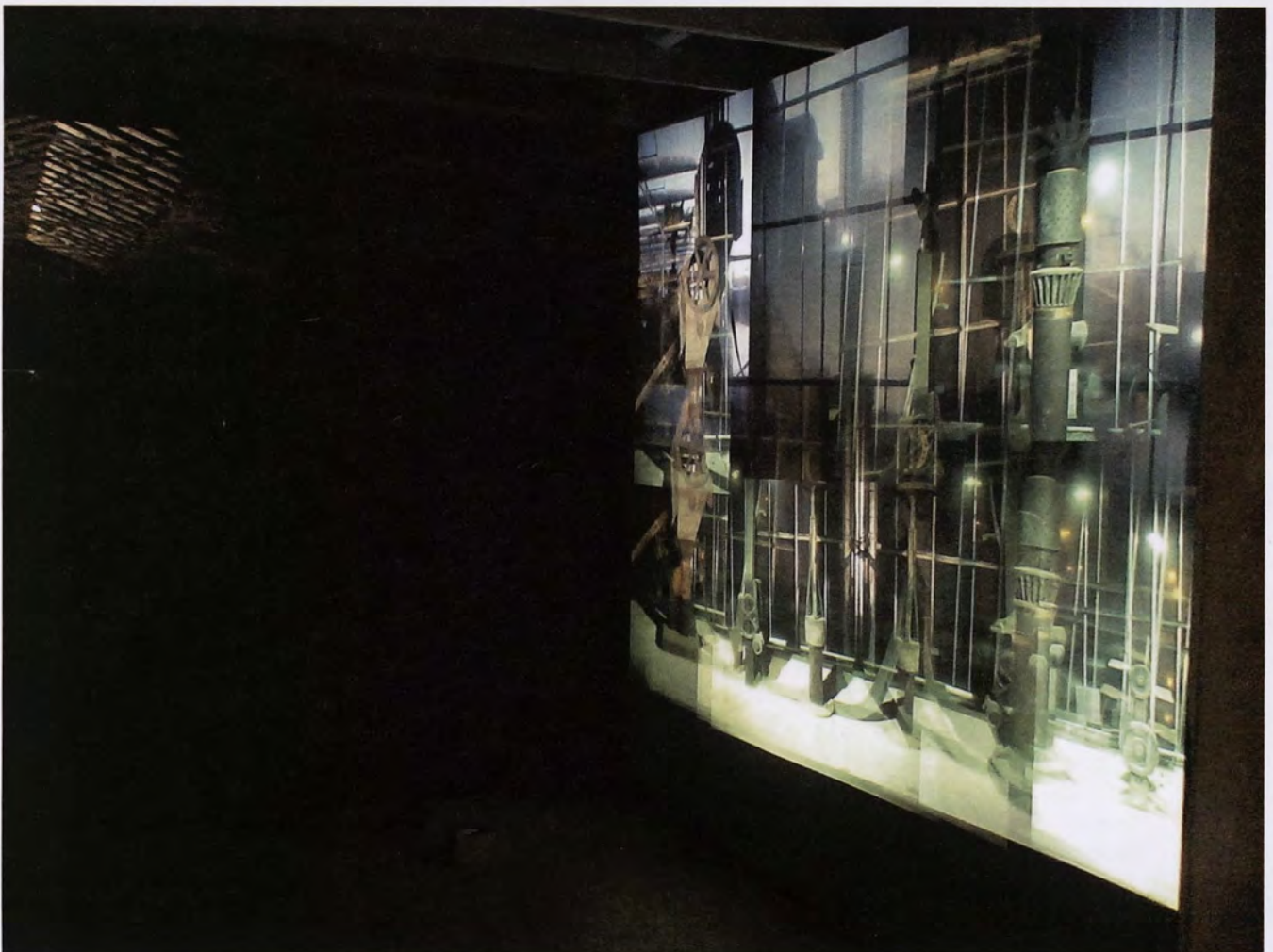
BETROKKENHEID VAN DE TOESCHOUWER

In datzelfde jaar heeft Vadim Vosters op uitnodiging van het Cultureel Comité Sint-Amandsberg, met de onvermoeibare Walter De Wilde als organisator, een intrigerende installatie gerealiseerd. In de kapel van het Campo Santo, een kapel in redelijk sobere Vlaamse barok, heeft hij een

Foto: Saskia Vanderstichele

Werk van Vadim Vosters op de
G58-groepstentoonstelling,
Verbeke Foundation,
Kemzeke, 2008

Foto: Saskia Vanderstichele

aantal diaprojectoren opgesteld die de kapel omtoveren in een ruimte vol ornamentiek. “Ik ben heel wat barokkerken gaan bekijken en ik wilde uiteindelijk barok met rococo versmelten.” De projectoren zijn zodanig opgesteld dat de bezoeker willens nillens door de stralenbundels moet lopen en zo zijn eigen schaduw geprojecteerd ziet op de wand. “De toeschouwer ziet zijn eigen beeld. Er is een relatie ik – ik. En daarenboven zijn alle ogen (projectors) op hem gericht.” Een gedeelte van de kapel was door Vosters beschilderd, een gedeelte was geprojecteerd. Het was daarbij niet steeds duidelijk wat nu ‘echt’ was en wat niet. Voor Vosters is vooral de zone tussen projector en projectie belangrijk, hij zorgt ervoor dat de bezoeker quasi steeds door het beeld moet bewegen. “Ik maak eigenlijk een theaterstuk zonder script waarin de toeschouwer zich een rol toebedeelt.”

Hij kiest ook bewust voor donkere ruimten. Het donker, het gemis aan zichtbaarheid, geeft aanleiding tot fantaseren. Hij verwijst tijdens ons gesprek naar figuren als Bonnard, Vuillard en Spilliaert. “Het zijn kunstenaars die sterk naar binnen kijken, die het intimistische hoogschatten.” Zijn schilderijen hebben inderdaad een intimiteit, ze zijn niet altijd geruststellend, maar ze zijn als een persoonlijk gesprek tussen het afgebeelde, het verbeelde

en de kijker. En het is een gesprek dat je eerder fluisterend of met gedempte toon zal voeren, schreeuwen geeft geen pas.

In het project *Freestate* dat de voorbije zomer te Oostende plaats vond, zorgde Vadim Vosters voor een reusachtig schilderij. “Het is zo groot dat het geen doorkijk meer is, maar een muur, een decor. Het is het interieur van een ruimte die uitgeeft op een plein met geparkeerde auto’s. Er zijn verschillende vensters. In de ruimte zijn er zeven mensen, er is een open haard en iemand leest voor uit een boek. Ik heb op het schilderij verschillende lagen gelegd, het onderliggende moet je langzaam ontdekken.”

Het werk van Vosters roept bij mij reminiscenties op aan de symbolisten, aan de negentiende eeuw. Hij laat vanuit het donker op een meesterlijke manier het lichte en het licht verschijnen. Er hangt ook een wat dreigende sfeer in zijn schilderijen, ze zorgen ervoor dat je ze ziet, je kan er niet aan voorbijgaan zonder dat je ze hebt opgemerkt. Hij besteedt trouwens heel veel aandacht aan de ophanging, de plaatsing van zijn werk in de ruimte.

In 2006 zorgde hij voor een unieke installatie in de Langemuntstraat, een winkelstraat te Gent. Het was eigenlijk een lichtperformance. Meer dan zestig handelszaken moesten hiervoor hun lichten doven, dat bereiken is op

*Kapel Campo Santo,
Sint-Amansberg, 2005*

Tussen projector en projectie

zich al een hele opdracht. Ook de stadsverlichting moest uitgeschakeld worden. Hij concipieerde de straat als een nachtelijke corridor. In een beperkt aantal winkelzaken installeerde hij achterin zeer zware spotlights. Die spots zorgden ervoor dat de hele inboedel van de winkel op de overliggende gevel werd geprojecteerd. Ook de voorbijgangers speelden hier uiteraard mee. Ze werden ongewild betrokkenen. Belangrijk is hier dat de bezoeker eigenlijk een parcours aflegt, dat er ook een tijdsdimensie meespeelt in de beleving van het werk. Het is een uitgangspunt dat meermaals terugkeert in zijn oeuvre: de fysieke betrokkenheid van de toeschouwer-deelnemer en de tijd die je moet nemen om het werk te laten doordringen. Je neemt het niet gauw eventjes mee.

SUBTIEL IN DE PUBLIEKE RUIMTE

In 2007 werd Vadim Vosters uitgenodigd als *artist in residence* in Osaka, Japan. Een ware cultuurschok die resulteerde in een installatie met diaprojectoren in het Osaka Contemporary Art Center. Het gebruik van diaprojectoren is niet bepaald meer in. De Japanse bezoekers keken dus met grote ogen naar die installatie die af en toe onderhevig was aan zeer normale trillingen allerhande en vroegen zich af welke ingenieuze middelen hij hiervoor gebruikte. Men doet ook op hem een beroep voor werken in de openbare ruimte of voor kunstintegraties bij grote bouwwer-

ken. Zo maakte hij een tot op heden nog niet gerealiseerd ontwerp voor het voorplein van een kerk in Ternat. Het is een ontwerp dat hij samen met architect Peter Walraet hoopt te realiseren en dat geselecteerd werd door De Nieuwe Opdrachtgevers, een vzw die zich als intermediair profileert tussen kunstenaars en openbare besturen en andere grote opdrachtgevers.

Het ontwerp bestaat uit de bouw van een verhoogd parvis waarop een luchtfoto van Ternat wordt geprojecteerd en tegelijkertijd wordt belicht. De projectie wordt teniet gedaan door het licht. Wanneer nu iemand over het plein in de lichtbron loopt, werpt hij een schaduw af waardoor de luchtfoto dan weer zichtbaar wordt. Het is een intelligent en fijn spel met licht dat alleen werkt als er aanwezigen en dus participanten zijn. Het komt tegemoet aan de nood om mekaar te ontmoeten, om gemeenschap te vormen en je hebt natuurlijk meteen een gespreksonderwerp bij het zoeken naar jouw woonplaats op de luchtfoto. Het doet denken aan de grote luchtfoto in het Gentse stadsmuseum STAM die ook tot spontane gesprekken en ontmoetingen leidt tussen de bezoekers. De buurt van de Sint-Jozefskerk in Ternat is alvast enthousiast, nu enkel nog de nodige fondsen...

Een andere realisatie is een opdracht van de Vlaamse bouwmeester in het kader van de 1%-regeling, die bepaalt dat bij grote bouwwerken in overheidsopdracht één pro-

*Kapel Campo Santo,
Sint-Amandsberg, 2005*

*Diner Campo Santo,
Sint-Amandsberg, 2005*

Langemuntstraat, Gent, 2006

Geniet van kunst... en van fiscale voordelen

U bezoekt graag musea en tentoonstellingen. Via het tijdschrift Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen ontdekt u minder bekende fijne musea, jonge kunstenaars, kleinere markante tentoonstellingen. Elk nummer neemt de tijd voor een gestoffeerde kennismaking met een brede waaier aan boeiende thema's. U krijgt gratis de Museumkaart die recht geeft op reducties in tal van musea. U ontvangt de uitgebreide tentoonstellingsagenda. En op de OKV-website vindt u actuele informatie over alle musea en tentoonstellingen.

Kortom, dank zij Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen kan u extra genieten van kunst en... nu ook van een fiscaal voordeel.

Voor giften vanaf 40 euro ontvangt u een attest dat u kan inbrengen bij uw belastingaangifte. Uw bijdrage zal Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen investeren om u en nog meer lezers beter te informeren over kunst en erfgoed van bij ons, via het tijdschrift en de website. Stort uw gift (minimum 40 euro) op rekeningnummer BE67 4480 0073 6187 van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, met vermelding 'fiscaal attest'. U ontvangt het attest via de post.

Foto: Saskia Vanderstichele

cent van de bouwsom voorbehouden wordt aan de integratie van een kunstwerk.

Ook hiervoor is er een samenwerking met Peter Walraet. Er werd geopteerd om op het domein van het nieuwe woon- en zorghuis Ambroos te Hofstade een kunstwerk te bouwen en niet in het complex zelf. Op die manier kunnen de bewoners en bezoekers er naartoe wandelen, er verwijlen en even weg zijn uit de normale omgeving. Het is geïnspireerd op de *follies* zoals we die in de tuinen van de rijken en machtigen kennen. Ze hebben niet echt groot nut en kunnen allerlei vormen aannemen, denken we maar aan de theepaviljoenen, de nagemaakte grotten en de pseudo-ruïnes. Maar ze zorgen voor ijkpunten in het aangelegde landschap, ze zijn het doel van een wandeling of een punt waar verpozing aangenaam of aangewezen is. Vadim Vosters en Peter Walraet ontwierpen helemaal in die geest een soort grot waarin een glazen plaat als wand is aangebracht. Die plaat zorgt voor de weerspiegeling van het park terwijl binnenin de ruimte gewerkt wordt met lichtprojecties. Er kan dus een interessante interactie ontstaan.

Het palmares van Vadim Vosters oogt reeds indrukwekkend en we zien hoe hij stilaan ook buiten de landsgrenzen aanwezig is. Straks wordt ook werk van hem getoond in de Hermitage Amsterdam. Naar aanleiding van de prestigieuze tentoonstelling *Rubens, Van Dyck en Jordaens. Vlaamse schilders uit de Hermitage* werden een aantal jonge, Vlaamse kunstenaars aangezocht om een interpretatie neer te zetten rond het werk van hun illustere voorgangers. Vadim is samen met Manor Grunewald, Nick Ervinck en anderen een van die uitverkorenen.

Straks is hij samen met nog een twaalftal kunstenaars genodigd in Donetsk (Oekraïne) voor een verblijf. Het is de bedoeling dat de kunstenaars die onbekend zijn met die site, de stad dieper leren kennen en hun impressies vastleggen in hun kunst. Benieuwd wat Vadim Vosters daar zal creëren. Het blijft altijd een uitdaging, maar wel een die het leven boeiend maakt.

Daan Rau

info

Tentoonstelling met werk van Vadim Vosters

Jonge Vlaamse Meesters
Nog tot 23 maart 2012
Hermitage Amsterdam
Websites
www.vadimvosters.be
www.denieuweopdrachtgevers.be